

2/402-9779/29992

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ
TBMM Grup Başkanlığı
Tarih : 03.03.2005
Sayı : 745

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifim ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Kerim ÖZKUL
Konya Milletvekili

EK: 1 Kanun Teklifi ve Gerekçesi

GENEL GEREKÇE

1960'lardan bu yana ceza hukukundaki yeni ve demokratik gelişmelere yer verilerek hazırlanan ve kabul edilen 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 12/10/2004 tarih ve 25611 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Türk Ceza Kanununun "Yürürlük" başlıklı 344. maddesi hükmü gereğince; Kanunun, "İmar kirliliğine neden olma" başlıklı 184. maddesi 12/10/2004 tarihinde yürürlüğe girmiş, "Çevrenin kasten kirlenmesi" başlıklı 181. maddesinin birinci fıkrası ile "Çevrenin taksirle kirlenmesi" başlıklı 182. maddesinin birinci fıkrası yayımı tarihinden itibaren iki yıl sonra, diğer hükümleri ise 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir.

1 Nisan 2005 tarihinden itibaren, Kanunun 62, 90, 116, 184 ve 235 inci maddelerinin uygulanmasında ciddi sorunların ortaya çıkabileceği değerlendirilmiş olup, bu maddelerde uygulamada çıkabilecek tereddütlerin ve sorunların önüne geçmek amacıyla, değişiklik yapılması zarurî görülmüştür.

11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunda, 2/6/2004 tarihli ve 5181 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sırasında, Kanunun 41 ve Ek 7 nci maddesinde öngörülen hapis cezalarının, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunundaki suç olarak tanımlanan fiiller ve bunlar için öngörülen cezaî müeyyideler de göz önünde bulundurularak, sözü edilen maddelerde suç olarak tanımlanan fiille orantılı hâle getirilmesi amacıyla değişiklik yapılması gerekmiştir.

Yukarıdaki gerekçelerle bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 59 uncu maddesinin karşılığı olarak düzenlenen, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 62 nci maddesinin diğer cezalardaki indirimi öngören birinci fıkrasının ikinci cümlesinde geçen indirim oranının, uygulamada sırf bu değişiklik nedeniyle hükme bağlanmış birçok dava dosyasının yeniden ele alınıp incelenmesini gerektirecek bir sürecin ciddi sıkıntılara sebebiyet verebileceği düşünülerek, 765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki şekliyle muhafaza edilmesiyle bu sorunların giderilebileceği sonucuna varılmış olmakla bu değişiklik yapılmıştır.

Madde 2.- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 86 ncı maddesinde “kasten yaralama” suçu düzenlenmiş; maddenin birinci fıkrasında bu suçun temel şekli tanımlanmış ve cezaî müeyyide öngörülmüş olup, ikinci fıkrasında ise suçun nitelikli şekli tanımlanmış olduğundan, ayrı cezaî müeyyide yerine, suçun temel şekline göre artırım niteliğinde cezaî müeyyide öngörülmesinin daha yerinde olacağı düşünülmüş ve ayrıca 88 nci maddenin şikâyet tâbî bulunan birinci fıkrasında düzenlenen suçun 86 ncı maddeye ikinci fıkra olarak eklenmesinden sonra, üçüncü fıkra hâline gelen suçun nitelikli hâlinin şikâyet tâbî olmayacağı hususu da açıkça belirtilerek maddede değişiklik yapılmıştır.

Madde 3.- Türk Ceza Kanununun 88 inci maddesinin birinci fıkrasında kasten yaralama fiilinin şikâyet tâbî olan basit hâli düzenlenmiş olup, Kanunun sistematigi itibariyle bunun yerinin 86 ncı madde olduğu düşünülmüş ve bu fıkra Kanunun 86 ncı maddesine ikinci fıkra olarak ilave edilmiş ve maddede kalan fıkra içeriği itibariyle madde başlığı da “Kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi” olarak değiştirilmiştir.

Madde 4.- Türk Ceza Kanununun “İnsan üzerinde deney” başlıklı 90 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında “çocuklar üzerinde hiçbir surette bilimsel deney yapılamayacağı” hükmü getirilmiş olup, bu hükmün, uygulamada çocuk sağlığı ve hastalıkları biliminin gelişmesini engelleyeceği yönünde endişe ve tereddütler ortaya çıkardığı, bu yönde kuralları belirlenerek bilimsel çalışmaların yapılmasına olan ihtiyacı karşılayacak düzenlemenin yapılması gerekli görüldüğünden; 90 ncı maddenin üçüncü fıkrası, Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonunda kabul edildiği şekliyle değiştirilmiştir.

Madde 5.- Türk Ceza Kanununun, “Konut dokunulmazlığının ihlâli” suçunun düzenlendiği 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında tanımlanan fiilin şikâyet tâbî olduğu hususuna açıklık getirilmesi amacıyla, bu değişiklik yapılmıştır.

Madde 6.- Türk Ceza Kanununun, “İmar kirliliğine neden olma” başlıklı 184 üncü maddesinin, Kanunun Resmi Gazetede yayımlandığı 12.10.2004 tarihinde yürürlüğe girmesi üzerine üçüncü fıkranın uygulanmasında ciddi sorunlar ortaya çıktığı, daha önce yeterli alt yapı da hazırlanmadığı için yapı kullanma izni alınmamış binalarda faaliyet gösteren küçük esnaf ve tüccarın faaliyet izinlerinin dahi iptal edilmesi şeklinde uygulamalar yapıldığı sınıf işletme niteliğinde bulunmayan işletme faaliyetlerine de sirayet ettirildiği, bu şekilde fıkranın yanlış yorumlanarak amacı aşar şekilde uygulamaya sebebiyet verdiği, esasen maddenin ilk iki fıkrasının düzenleme amacını gerçekleştirmeye yeterli olduğu görüldüğünden, üçüncü fıkranın yürürlükten kaldırılmış ve dördüncü fıkra da buna uygun değişiklik yapılmıştır.

Madde 7.- Türk Ceza Kanunun “ihaleye fesat karıştırma” suçunun düzenlendiği 235 inci maddesinin birinci fıkrasında “yapım ihaleleri” açıkça yazılmamış olduğundan, bu konuda doğabilecek tereddütlerin önüne geçilmesi amacıyla, birinci fıkraya “yapım ihaleleri” ibaresi eklenmiştir.

Madde 8.- Maddeyle, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunda yapılan değişiklikle, Türk Ceza Kanununda yer alan bazı suçların ağır ceza mahkemelerinde kovuşturmasının yürütülmesi öngörülmüştür.

Madde 9.- 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunda, 2/6/2004 tarihli ve 5181 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sırasında, Kanunun 41 ve Ek 7 nci maddesinde öngörülen hapis cezalarında, cezaların adilliği ve suç olarak tanımlanan fiille orantılılığı ilkelerine uygun düzenleme yapılmadığı anlaşıldığından, bu hususta 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda suç olarak tanımlanan fiiller ve öngörülen cezaî müeyyideler de göz önünde bulundurularak, bu değişiklik yapılmıştır.

Madde 10.- Yürürlük maddesidir.

Madde 11.- Yürütme maddesidir.

ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 26/9/2004 tarihli ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde geçen "beşte" ibaresi, "altıda" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2.- Türk Ceza Kanununun 86 ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki "iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur." İbaresini, "şikâyet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır." şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3.- Türk Ceza Kanununun 88 inci maddesinin başlığı, "Kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi" olarak değiştirilmiş; aynı maddenin "Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbî müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine dört aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur." şeklindeki birinci fıkrası, Kanunun 86 ncı maddesine ikinci fıkra olarak eklenmiş ve maddelerdeki fıkra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

MADDE 4.- Türk Ceza Kanununun 90 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(3) Çocuklar üzerinde bilimsel deneyin ceza sorumluluğunu gerektirmemesi için, ikinci fıkra da aranan koşulların yanı sıra,

a) Yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından bunların çocuklar üzerinde de yapılmasını gerekli kılması,

b) Rıza açıklama yeteneğine sahip çocuğun kendi rızasının yanı sıra, ana ve babasının yazılı muvafakatinin de alınması,

Gerekir."

MADDE 5.- Türk Ceza Kanununun 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında geçen "işlenmesi hâlinde" ibaresinden sonra gelmek üzere, "mağdurun şikâyeti üzerine" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6.- Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve dördüncü fıkra da geçen "Üçüncü fıkra hariç," ibaresi fıkra metninden çıkarılmıştır.

MADDE 7.- Türk Ceza Kanununun 235 inci maddesinin 1 inci fıkrasında yer alan "ihalelere" ibaresi, "ihaleler ile yapım ihalelerine" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8.- 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 12- Kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, Türk Ceza Kanununda yer alan yağma (m.148), irtikâp (m. 250/1 ve 2), resmi evrakta sahtecilik (m. 204), nitelikli dolandırıcılık (m. 158, 161) suçları ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir."

MADDE 9.- 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun, 2/6/2004 tarihli ve 5181 sayılı Kanunla değişik 41 ve Ek 7 inci maddelerinde geçen "üç yıldan beş yıla kadar" ibaresi, "altı aydan iki yıla kadar" şeklinde değiştirilmiştir.

Yürürlük

MADDE 10.- Bu Kanunun;

a) 6 ncı maddesi yayımı tarihinde,

b) diğer hükümleri,

1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Gündüz DİNÇER
Kanunlar ve Kararlar Müdürü